HAZRETİ SAÎD BİN ZEYD

Aşare-i mübeşşereden, yani dünyâda iken Cennetle müjdelenen on sahâbî'den biri. Künyesi Ebû Aver ve Ebû Sevir idi. Nesebi Sa'îd bin Zeyd bin Amr bin Nüfeyl bin Rezâh bin Adiyy bin Kâ'b bin Lüeyd idi. Kâ'b bin Lüey'de Peygamberimiz Muhammed (aleyhisselâm) ile nesebi birleşir. Annesi Fâtıma binti Ba'ce İbni Halef el-Huzariyyedir. Dedesi Amr Hazreti Ömer İbni Hattab'ın amcasıdır. Hazreti Ömer'in hem eniştesi hem de kayınbirâderidir. Kızkardeşi Âtike binti Amr, Hazreti Ömer'in, onun kızkardeşi Fâtıma binti Hattab da kendisinin hanımı idi. Saîd bin Zeyd, 51 (m. 671) senesinde Medine'ye yakın yeşilliği bol ve güzel bir yer olan Akîk'te yetmiş yaşlarında vefât etti. Cenâzesini Sa'd bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh) yıkayıp, techîz etti. Abdullah bin Ömer (radıyallahü anh) namazını kıldırdı. Medine'de Bâki Kabristanlığına Eshâb-ı kiramın omuzları üstünde getirilip, Sa'd bin Vakkas (radıyallahü anh) ile Abdullah bin Ömer kabre indirerek defn edildi.

Saîd bin Zeyd hazretlerinin babası Zeyd bin Amr, İslâmiyetten önce Peygamberimizle görüşürdü, Allahü teâlâ'nın kendine verdiği ilham ile putlara tapan insanların haline şaşar, putperestliğin şirk olduğunu, onlara kesilen kurbanların etinin yenemiyeceğini düşünürdü. Bu sebeple kendine yeni bir din bulmak için Suriye taraflarına gidip Hazreti İbrâhîm (aleyhisselâm) dinine girerek Haniflerden oldu. Mekke'ye döndüğünde cahiliyye âdetlerinden olan kız çocuklarını diri diri toprağa gömenlerle mücadele etti. Kız çocuklarının çoğunun ölümden kurtulmalarına sebep oldu. Oğlu Sa'îde de sık sık "Bir Allah'a mı, yoksa bin ilâha (putlara) mı inanayım." der, onu Allah'a inanmaya teşvik ederdi. Bu sebepledir ki, Saîd'e Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) kendisine Müslüman olmasını söyleyince, Saîd bin Zeyd hanımı Fâtıma ile birlikte hemen Müslüman oldu. Muhammed (aleyhisselâm) İslâm Dîni'ni tebliğe başladığında ilk katılanlardan olup, ilk inananların arasına girdi. Habbab bin Eret evlerine gelip, Fâtıma binti Hattab'a, Kur'ân-ı kerîm okurdu. Hazreti Ömer bin Hattab da Saîd bin Zeyd'in evinde okunan Kur'ân-ı kerîm'den kalbi yumuşayıp, tesiri altında kaldı. Kur'ân-ı kerîm'i okuyup, fesahati, belagatı, mânâları ve üstünlüklerine hayran kalıp, düşmanlığı silindi. Bunun üzerine Ömer (radıyallahü anh) Muhahammed'in (aleyhisselâm) yanına gidip îmân etmekle şereflendi.

Saîd bin Zeyd (radıyallahü anh) müslüman olunca Mekke'de, diğer Eshâb-ı kiram gibi müşriklerden çok eziyet çekip, işkence gördüler. Mekke'de su-i kast, işkence, zulüm ve tazyikler artınca Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) müsaadesi ile Habeşistan'a hicret etti. Sonra Medine'ye geldi. Hicret-i Nebevî'den sonra, Resûlullah'ın (aleyhisselâm) emriyle Hazreti Talha bin Ubeydullah ile beraber Suriye tarafında araştırma ve oralardakilerin hâllerini inceleme vazîfesiyle gönderildi. Bu vazîfedeyken, Ebû Süfyân'ın başkanlığındaki kervanın durumunu araştırdı. Bedir Gazâ'sında bulunmadıysa da, Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) O'nun oklarını attılar. Ganîmetten pay ayrıldı. Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) bütün gazvelerine katıldı. Cennetle müjdelendiği hâdise ve hadîs-i şerîf "On kişi Cennettedir. Ebû Bekir cennettedir. Ömer, cennettedir. Osman cennettedir ve Ali, Zübeyr, Talha, Abdurrahmân bin Avf, Ubeyde bin Cerrah, Sa'd bin Ebî Vakkas Cennettedirler" (radıyallahü anhüm). Peygamberimiz bu dokuz kişiyi zikr edip, sustu.

Sahâbe-i kiram: "Yâ Resûlallah onuncusu kimdir?" diye sorunca Resûlullah (aleyhisselâm), "Saîd bin Zeyd Cennettedir." cevabını verdi.

Sâid bin Habîb der ki: Hazreti Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali, Sa'd, Saîd, Talha, Zübeyr ve Abdurrahmân bin Avf (radıyallahü anhüm)'ın Resûlullah katındaki yeri bir idi. Muharebede onun önünde, namazda arkasında idiler. Hadîs kitablarının en kıymetlisi olan Buhârîve Müslim bunu böylece bildirmektedir.

Hazreti Ebû Bekir halife olunca, O'na bîat etti. Hazreti Ömer hilâfeti (13/m. 634-23/m. 644) zamanında 13 (m. 634)'de Ecnâdeyn muharebelerinde süvari kuvvetlerine, Fihl Muharebesi'nde piyade birliklerine kumanda etti. Şam'ın muhasarasına katılıp, şehrin fethinde bulundu. 15 (m. 636)'da Yermük Muharebesine katıldı. Hazreti Osman halîfe seçildiğinde O'na bîat etti. Hazreti Osman, O'na Kûfe'de iktâ olarak bir miktar arazi verdi. Hazreti Osman'ın şehâdetine çok üzüldü.

Saîd bin Zeyd hazretleri zamanını devamlı ibadetle geçirirdi. Dünya ve dünyâ ni'metlerinden daha çok âhireti düşünürdü. Makam ve mevkiyi hiç düşünmez, ancak kendisine bir vazîfe verilirse, bunu en iyi şekilde yerine getirirdi. Cihadı çok sever, gösterişi hiç sevmezdi. Duâsı kabûl olanlardan idi. Bunun için kendisini kırmaktan herkes çekinirdi. Eshâb-ı kirâm'dan Abdullah bin Ömer, Amr İbni Haris, Ebûttufeyl, tabiînin

büyüklerinden Ebû Osman Hindi, Saîd İbni Müseyyeb, Kays bin Ebû Hazım ve başkaları hâl ve sözlerinden rivâyet etmiştir. Peygamber efendimizden kırksekiz hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden bazıları:

“Kim malının yanında, kanını, dinini, ehlini, korumak uğrunda öldürülürse o şehîddir.”

“Kim başkasına âit olan bir karış yeri haksız olarak, kendi mülküne dahil ederse kıyâmet gününde arzın yedi katı halka gibi boynuna geçirilir.”

“Kırmızı beyaz mantar (Kem’e) kudret helvası, nevindendir. Suyu gözlere şifâdır.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) El-A’lâm, cild-3, sh. 94

2) Hilyet-ül-evliyâ, cild-1, sh. 95

3) Târîh-ul-ümem-i ve’l-mülûk, cild-2, sh. 45, 131

4) Üsûd-ül-gâbe, cild-2, sh. 306

5) Tabakât-ı İbn-i Sa’d, cild-3, sh. 379

6) Tam İlmihâl, 1060

7) Eshâb-ı Kirâm, 390

8) El-İstiâb, cild-2, sh. 2

9) El-İsâbe, cild-2, sh. 46